

Pogovori.

(Dalje.)

Kakor ima vsak čas svoje posebnosti, tako tudi sedanji, ki zahtevajo, da se nanje ozira duhovščina.

1. Sedanji čas je večinoma po vseh kulturnih deželah katoliški duhovščini neprijazen. Zato goji proti njej sum brez konca in kraja. Duhovnik skoro ne more storiti niti jednega dejanja, da bi ga ne sumničili nasprotniki vsaj slabega namena. — Tu mu utegne pomagati jedino le vsestranska odkritost pri onih, ki imajo še kaj dobre volje. Naj ves svet vidi, da nima duhovnik nikakih skrivnostij. Kakršen je v javnosti, tak bodi v srcu in med svojimi štirimi stenami.

2. Kakor bodi vse njegovo delo odkrito, tako pa tudi brez strahú. Stvar, za katero dela duhovnik, je dobra in prava, ako se ravna po sveti veri. Zato pa naj jo zastopa z največjo neustrašenostjo. Lahko rečemo, da je mnogih neuspehov v verskih stvarih kriva duhovska boječnost. Prav tako je pa tudi veselo, da se ta boječnost umika pogumu, ki pa seveda ne sme biti nikdar drznost, da bi izzivala nasprotnika.

3. Kakor je gotovo, da izvira nasprotstvo zoper duhovščino iz nezadostnega verskega prepričanja, iz maloverstva ali neverstva, tako je tudi jasno, da treba duhovščini najprej delovati za verski pouk. Učiti in zopet učiti treba. Apostoli, ki so za Kristusa pridobili poganski svet, so imeli verski pouk za prvo nalogo; da, celo važnejši se jim je zdel evangelijski nauk, kakor deljenje zakramentov. (I. Kor. 1, 17.)

Beseda in pravica morata naposled zmagati. Brez boja in trpljenja ni krepostij. Zato bo tudi sedanji boj le koristil onim, zoper katere je osnovan. Kar je slabega, pade v boju, a kar je trdnega in zdravega, to se okrepi. Slovenski narod je prebil že mnoge težave, in tako smemo upati, da preboli kmalu tudi sedanjo bolezen, in da se bodo tedaj vsi udje slovenskega narodovega telesa v jedinstvi veselili zadobljenega zdravja.

Gosp. L.: „Prosim, da bi natisnili sledečo pesmico v Vašem cenjenem listu; če pa ni zrela za to, da bi izpregovorili par besed kritike o njej na platnicah.“ Tako ste nam pisali in tako Vam bodi.

Tožba v tujini.

Na griču prijaznem je dragi moj dom,
kjer mila rodila me mati;
da vlegel, sem mislil, tam nekdam se bom,
da v zemlji tej ležal bom zlati.

A moral pustiti domači sem kraj,
od dragih se moral ločiti.
V tujini tej nimam prijatelja zdaj,
ki mogel ž njim bol bi deliti.

Tu jokal za mano ne bode nikdó,
ko rešen bom svoje usode;
nikdo ne poreče, ko v grob me denó:
Naj lahka mu zemljica bode.

Tu majce predrage na grobu ne bo,
da solze bi bridke točila,
in nežnih cvetic tam sè skrbno roko
sestrica ne bode sadila.

Le mah bo preraščal tam črno zemljo,
kjer truplo bo moje ležalo;
tu rezani kamen naznanjal ne bo,
da srce je moje — zastalo.

Najprej Vam svetujemo, ogibajte se brezpomembnih pridevkov: dragi moj dom, mila mati, zemlja zlata (?), majka predraga i. dr. Ako ni v pesmih takih brezpotrebni pridevkov, je pesem krepkejša in prijetnejša. „Deliti bol“ je nemška fraza, katere v slovenščini nikar ne rabite. „Rešen svoje usode“ je rečeno silno nerodno. Sicer pa je človek neumrljiv in „usoda“ ga tudi ob smrti ne dá iz rok. Kar pravite v zadnjih dveh vrsticah, to je tudi nekoliko neskladno: saj tudi doma lahko mati ali sestra umrjeta pred Vami, da ne bodeta točili solz za Vami; in „rezani kamen“ Vam na grob postavijo — ako hočete — tudi tujci. Torej se nam zdi pesem premalo resnična ali stvarna, nekoliko okorna, nekam prisiljena, ki pa vsekako kaže Vašo — dobro voljo.

G. J—o: „Oprostite, da se Vas drznem nadlegovati s svojo revno pesmico, vendar vem, da ne bodete zavrgli moje prošnje, te, da bila moja pesmica v prihodnjem ‚Dom in Svetu‘, zato ker mi je ta časopis posebno priljubljen že od nekdam. Torej še enkrat prosim.“

Zi ma.

Bliža se nam huda zima,
to nam rožice govore,
mrzlo jutro, huda slanča,
ki pobrala jih bo vse.

Že prišel je čas, da gremo,
to nam ptički govore,
tje v daljino preko morja,
kjer gorkeje bo za nas.

Tudi tebi, drag' mladenič,
stvarnik Tvoj Ti govori,
da prišla bo huda zima,
čez Tvoje krasne dni.

Tako smo Vam dopolnili Vašo željo. Po-
vedati Vam pa moramo to-le: Vi seveda imate
to „revno pesmico“ radi, ker ste jo sami
zložili, a drugi je ne bodo cenili, ker je res
„revna“. Druga stvar je, ali zlagate pesmi
za svojo zabavo in sebi v veselje, ali pa za
ta namen, da bi jih objavili ali dali natisniti.
Za objavo ali natisniti ni vsaka pesem godna,
in Vaša tudi ni. Na platnice smo jo deli, da
smo pokazali, kakšna ne sme biti pesem.
Zato ne bomo odslej natisnili nobene Vaše
pesmi, dokler ne bodete zlagali res dobrih.

G. Simon Leonovič: „Pošiljam Vam tu
prve svoje tri pesmice, da bi jih ocenili v
prihodnji številki ‚Dom in sveta‘. Ako me
ne bote popolnoma zavrgli, bom poslal še
več različnih pesmic.“ Poglejmo, kakšne so!

Pozdrav bratom!

O Sava, reka ti deroča,
kako res burno mi šumiš,
zapuščaš mesta tu cvetoča,
v globoko Donavo hitiš!

Le teči, bistra voda, teči
tja doli na hrvaško stran,
in bratom mojim to izreci,
pozdravlja da jih brat Slavljan!

In sestre moje še pozdravi,
ki srečno doli tam živé,
da zanje gorko, jim izjavi,
tu bije bratovsko srce!

Misel je v tej pesmi prenavadna, zato ne
bo ugajala bravcem. Oblika je tudi nekam
vsakdanja, malo pesniška.

Rad pel bi . . .

Rad pel bi pesmice sladké,
ljubezen sladko bi opeval,
vrstice bile bi krasné,
si slavo vedno bi domneval.

Mi težke rane ne dadé,
ki mene britko so zadele,
ranile zdravo mi srcé,
odgnale dneve mi vesele.

Zato mi pesem iz srca
le tužna včasih bo priklila,
'z očes po solza prebritka,
pogosto mene bo oblila.

Ljubi gospod Leonovič, ne zamerite, da
nam smehljaj sili na ustnice ob Vaših „britkih
ranah“ in „prebritkih solzah“. Verjamemo,
da bi radi peli, a Vi nam verjamite, da ste
v tej pesmi preokorni. In tako velja tu pre-
govor: Od veličastnega do smešnega je samo
jeden korak.

Vzeta cvetica.

Imel prekrasen vrt jaz nekdam sem.
Rudeča bila v njem je le cvetica,
to bila krasna moja je vrtnica,
najlejša res na svetu, reči smem.

Cvetico čuval vedno sem zvesto,
pri njej je duša moja vedno bila,
se z njenim svežim duhom je pojila,
pri njej zaspala tudi je sladko.

A kmalu mraz pokrtil vso zemljo je,
nobeni stvari ni zdaj prizanašal,
in za cvetico krasno ni me vprašal,
s seboj nevsmljenez kar vzel jo je —

Kako za njo jaz točil sem solze,
zdaj vrt moj pa je sama le puščoba,
izginila nekdanja je bliščoba,
ki mi svetila v srečno je srce.

O tej pesmi Vam moramo reči prav isto,
kar smo rekli o prejšnji. Zato je naša misel
ta: Četudi imate voljo dobro, a nadarjenosti
za pesništvo sedaj še ne kažete.

Gosp. Leo Levič. Zopet tu, naš ljubi
znanec? Vrlo, tudi lepih cvetlic ste prinesli
s svojega vrta! Vidimo, da ga skrbno obde-
lujete. Kažite, pogledjmo!

Sloveniji.

I.

Le boj divja čez miljene dobrave,
povsod brat rodnega zatira brata,
Slovenija, o majka mila, zlata,
Kedaj zasije dan ti sreče, sprave?

In kje so dnovi svetle tvoje slave?
Zaman, zaman želim si njih povrata! . . .
A koj priplove sreča ti krilata,
če držal vsak bi sin se vere práve!

A vera prava iz srca jim gine
in z vero pa ljubav do tebe, mati,
ljubav do tebe, tužne domovine.

O mati, srce priča bo solzá ti,
Ki pozni jih sinovi bodo lili,
a prosti ne, temveč — pokorni sili.

II.

Kdo kriv pa bo njih bede in trpljenja?
Nebo mar, ki nad nami se popenja?
O ne! Usmiljeno ti je bilo
vselej, oj' prosi je še zdaj gorko!

Oj prosi je še zdaj gorko, Slovenja!
Bojim pa se, bojim se, da prejenja
z usmiljenjem nebo, ker v tebi vro
nesloga, srd, mučenje brezsrčno . . .

Mučenci, dá, že zdaj so sini tvoji,
ki trapijo jih tujci in rojaki;
to delavcev so trudnih bleđi broji.

Slovenija, in kaj je temu krivo?
Krivi nevere temni so oblaki!
Oh kdo užge nam zopet vero živo?!

S tema pesmima ste si nakopali dvojnih na-
sprotnikov: Jedni so Vam nasprotni, ker de-
late s pesmijo „propagando za vero“; drugim
pa se zdi, da sta oba soneta premalo pes-
niška ali pa preveč prozajiška — kar imate
rajši. Mi pa mislimo tako: Ker je vera jako
vzvišena stvar, smete jo braniti ali pripo-
ročati le s prav dobro pesmijo in s prav
lepo obliko. Drugače že ne bodete Vi „užgali
vere žive.“ Zdravi! (Dalje.)